

Nr 257.

Av herr **Lindskog**, om provisoriskt lönetillägg åt vissa befattningshavare vid de allmänna läroverken och andra läroanstalter m. m.

Den revision av de inom den civila statsförvaltningen gällande löneregleringarna, som alltsedan 1919 fortgått, har som bekant ännu ej slutförts.

Visserligen ha årligen för större eller mindre grupper befattningshavare genom statsmakternas försorg nya och tidsenligare lönestater under tiden blivit fastställda, så att nu det stora flertalet av statens tjänstemän i civil anställning ha fått sina lönefrågor ordnade.

Dock vänta alltjämt några grupper statsanställda på att bli delaktiga i samma förmån. Bland dem märkas särskilt lärarna vid de allmänna läroverken jämte ett fåtal andra med dem jämförbara befattningshavare inom det statliga undervisningsväsendet, såsom lärarna vid högre lärarinneseminariet, vid statens folkskoleseminarier och vid de tekniska läroverken samt statens folkskoleinspektörer.

Då Kungl. Maj:t tidigare upprepade gånger framhållit vikten och behovet av att det igångsatta löneregleringsarbetet bedreves med så stor skyndsamhet, att det om möjligt kunde bringas till sin fullbordan redan år 1922, måste det anses beklagligt, att det ännu ej slutförts, fastän inemot ett decennium förflutit, sedan detsamma påbörjades.

Särskilt vad här åsyftad lärarepersonal beträffar, förefaller det så mycket mer anmärkningsvärt, att någon framställning till riksdagen om ny definitiv lönereglering ännu ej gjorts, som en på officiell väg föranstaltad fullständig utredning rörande deras lönefråga alltsedan 1923 föreligger. Uteblivandet även i år av ett regeringsinitiativ på denna punkt kan alltså ej ha föranletts av brist på underlag för nödiga beräkningar.

Nu har, som känt är, det nuvarande budgetära läget visat sig så gynnsamt, att regeringen kunnat föreslå riksdagen att för stundande statsregleringsår i vida mindre utsträckning än tillföre taga vissa skattekällor i anspråk och sålunda kunnat erbjuda en avsevärd skattelindring. Huru behjärtansvärd och glädjande än en dylik skattelindring ur alla synpunkter måste anses vara, kan det dock ej annat än förefalla mindre tilltalande, om det skulle anses nödvändigt att densamma måste föranleda ett på stället vila i det ännu ej avslutade

löneregleringsarbetet och sålunda delvis vinnas så att säga på bekostnad av dessa befattningshavare, som synas redan länge nog fått vänta på sin lönereglering.

Även i och för sig torde de med denna angelägenhet förbundna kostnaderna ej kunna anses lägga allvarliga hinder i vägen för en snar lösning. Enligt officiella beräkningar av d. 19 nov. 1925 skulle merkostnaderna för den största gruppen, läroverkslärarna, belöpa sig till 1,460,000 kr., för lärarpersonalen vid högre lärarinneseminariet till 68,000 kr., vid statens folkskoleseminarier till 390,000 kr., vid tekniska läroverken till 84,000 kr., vid statens småskoleseminarier i Haparanda och Murjek till 20,000 kr., vid statens blindundervisningsanstalter och vid vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte 18,000 kr. samt för statens folkskoleinspektörer 7,000 kr. Hela merkostnaden för samtliga befattningshavare, som i detta sammanhang böra ifrågakomma, skulle alltså uppgå till 2,047,000 kr.

På grund av dessa omständigheter torde man därför ha fullgiltig anledning att ifrågasätta, om icke tidpunkten nu kunde anses vara inne för en *definitiv* lösning av denna lönefråga.

Då emellertid som sagt ingen proposition i ärendet till denna riksdag framlagts och en ekonomisk fråga av så komplicerad art icke torde kunna i sin helhet företagas till avgörande på grund av en av enskild riksdagsman väckt motion, föres ovillkorligen tanken på möjligheten att genom en åtgärd av provisorisk natur för dessa lärares del söka i någon mån förta den menliga verkan av ytterligare tidsutdräkt.

För en sådan åtgärd kan riksdagen ingalunda sägas stå främmande. Under liknande förhållanden beviljade den nämligen ett provisorium på 600 kr. åt lärarna vid universiteten och högskolorna som kompensation för uppskjuten löne reglering.

En dylik kompensation synes nu böra tillerkännas här ifrågavarande lärare med ett ungefärligen lika stort belopp.

Då emellertid nu avsedda befattningshavare äro i viss utsträckning anställda inom ortsgrupper med billigare levnadskostnader än universitetsstäderna, bör vid fixerandet av dessa provisoriska avlöningstillägg uppmärksammas, att ej den blivande definitiva löneregleringen med dess efter dyrortsgrupper beräknade lönesatser blir föregripen. För att undvika svårigheter av dylik art synes man nu tvungen att inskränka sig till att låta ifrågavarande avlöningstillägg utgå endast till rektorer och lektorer å D-, E-, F- och G-ort och adjunkter på F- och G-ort samt, i den mån sådant kan befinnas befogat, åt ämneslärarinnor och övningslärare. Detta avlöningstillägg synes, såsom ovan framhållits, för rektorer, lektorer och adjunkter böra fastställas till 600 kr. och för övriga nämnda lärarekategorier i skälig proportion härtill. Kostnaden härför vad beträffar rektorer, lektorer och adjunkter vid nu befintliga läroverk skulle enligt verkställd beräkning belöpa sig till i runt tal 470,000 kr. Härtill skulle komma vad riksdagen kan finna skäligt tilldela ämneslärarinnor och övningslärare.

Under alla förhållanden vore det synnerligen önskvärt samt överensstämmande med billighetens fordringar, om riksdagen nu ville giva uttryck åt en för-

väntan att snarast möjligt få motse en framställning från regeringen rörande här meromnämnda lärares *definitiva* lönerreglering.

Med stöd av vad som ovan anförts vill undertecknad hemställa,

dels att riksdagen måtte besluta att åt vissa befattningshavare vid de allm. läroverken, högre lärarinneseminariet, statens folkskoleseminarier och de tekniska läroverken för budgetåret 1928—29 bevilja ett provisoriskt avlöningstillägg, utgående med 600 kr. för rektorer och lektorer på D-, E-, F- och G-ort och åt adjunkter på F- och G-ort samt i ovan antydd omfattning åt ämneslärarinnor och övningslärare vid nämnda undervisningsanstalter i skälig proportion härtill;

dels att riksdagen ville besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t snarast möjligt måtte framlägga proposition om definitiv lönerreglering åt lärarpersonalen vid de allm. läroverken, högre lärarinneseminariet, statens folkskoleseminarier, tekniska läroverken, statens småskoleseminarier i Haparanda och Murjek, statens blindundervisningsanstalter och vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte samt för statens folkskoleinspektörer.

Stockholm 21 januari 1928.

Cl. Lindskog.

